

Advies van het Europees Comité van de Regio's — Veilige en duurzame chemische stoffen voor een gifvrij milieu in Europese steden en regio's

(2021/C 300/07)

Rapporteur:	Adam STRUZIK (PL/EVP), voorzitter van het provinciebestuur van Mazovië
Referentiedocument:	Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Strategie voor duurzame chemische stoffen — Op weg naar een gifvrij milieu COM(2020) 667 final

BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

Belang van een strategie voor chemische stoffen

1. is zeer ingenomen met en steunt de maatregelen die moeten leiden tot de invoering van een strategie voor chemische stoffen, aangezien chemische stoffen bijna de gehele productiemarkt domineren en een fundamentele rol spelen in het dagelijks leven. Deze maatregelen, die onder andere de ontwikkeling van veilige en duurzame chemische stoffen beogen, zijn van bijzonder belang voor de bescherming van de menselijke gezondheid, het milieu en de economie.
2. Het Europees Comité van de Regio's (CvdR) vindt een strategie voor chemische stoffen van meerwaarde om het concurrentievermogen van de Europese chemische sector te vergroten, de sleutelrol te benutten die chemische stoffen bij het realiseren van klimaatneutraliteit spelen, de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en het ambitieuze streven naar een circulaire economie te verwezenlijken, het herstelplan en de energietransitie te ondersteunen en diverse aspecten van het beheer van chemische stoffen in het beleid te integreren, zoals veiligheid, energie-efficiëntie, milieu-impact, wetenschap en innovatie.
3. De door de COVID-19-pandemie veroorzaakte crisis toont aan dat onze samenlevingen kwetsbaar zijn en dat ze beter bestand moeten worden gemaakt tegen economische, sociale en milieuschokken. Het nieuwe EU-herstelinstrument vervult een centrale rol bij de ondersteuning van de EU en maakt tegelijkertijd de weg vrij voor een groenere en rechtvaardige transitie en een duurzamere toekomst.
4. Technologische soevereiniteit, een veerkrachtig en duurzaam Europees waardenetwerk en gesloten Europese waardeketens zijn van essentieel belang, met name voor de uitvoering van de Green Deal en de energietransitie. Met het oog op duurzaamheid moet worden vermeden dat de productie en het gebruik van in de EU gereguleerde stoffen verschuiven naar derde landen, waar niet dezelfde strenge arbeids- en milieunormen gelden. Alleen met aantrekkelijke en stabiele randvoorwaarden kunnen waardeketens en productie in de Europese regio's worden behouden of naar de EU worden teruggehaald en kunnen gesloten waardeketens worden gerealiseerd.
5. Erkend zou moeten worden dat multilevel governance belangrijk is om de doelstellingen van de strategie voor chemische stoffen doeltreffend te kunnen koppelen aan een groen herstel van de Europese economie. Het brede scala onderwerpen waarop de doelstellingen van de strategie voor chemische stoffen betrekking hebben, maakt het mogelijk om nieuwe en bestaande plannen in de chemische sector te integreren en om maatregelen te ontwikkelen en uit te voeren waarmee naar behoren rekening kan worden gehouden met de behoeften op lokale markten en waarmee nationale inspanningen kunnen worden aangevuld in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel.
6. De nationale plannen voor herstel en veerkracht vormen een kans om het potentieel van multilevel governance te benutten, ook bij de uitvoering van de strategie voor chemische stoffen. De acties ter zake moeten worden geschraagd door passende regelgevingskaders en middelen. Daarom moeten lokale en regionale overheden volwaardig bij de vaststelling en uitvoering van de plannen worden betrokken en moeten zij rechtstreeks toegang krijgen tot EU-middelen.

7. De lokale en regionale overheden hebben op het gebied van chemische stoffen te kampen met een reeks juridische, financiële en technische belemmeringen. Een samenhangend, voorspelbaar en vereenvoudigd rechtskader zal een uniforme aanpak van de beoordeling en het beheer van chemische stoffen in alle EU-lidstaten ten goede komen. Dat zou ook het ontstaan van nieuwe verschillen in regelgeving tussen de EU en andere regio's tegengaan. Verder zouden subsidies en technische bijstand de lokale en regionale overheden in staat stellen om investeringen te bevorderen in de ontwikkeling, verhandeling, toepassing en verspreiding van veilige en duurzame stoffen, materialen en producten.

8. Positief is dat de Europese Commissie de mogelijkheid krijgt om wetenschappelijk onderzoek en innovatie te ondersteunen, zoals: de ontwikkeling van geavanceerde materialen voor toepassingen in de sectoren energie, bouw, mobiliteit, gezondheid, landbouw en elektronica met het oog op de groene en digitale transitie; het onderzoek, de ontwikkeling en de toepassing van koolstofarme en milieuvriendelijke productieprocessen voor chemische stoffen en materialen; het onderzoek naar en de ontwikkeling van innovatieve bedrijfsmodellen, waaronder modellen om een efficiënter gebruik van chemische stoffen en andere hulpbronnen en de minimalisering van afval en emissies te waarborgen⁽¹⁾.

Samenhang van de strategie voor chemische stoffen met thema's uit andere EU-documenten

9. Het Cvdr is ermee ingenomen dat de strategie voor duurzame chemische stoffen vanwege de talrijke maatregelen ter bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu nauw verband houdt met de doelstellingen van de Green Deal. De vaststelling van alomvattende regelgeving voor de chemische industrie kan ertoe bijdragen om die doelstellingen op heldere en doeltreffende wijze te verwezenlijken. De invoering van nieuwe eisen voor en beperkingen van het gebruik van chemische stoffen in consumentenproducten, waaronder detergents, cosmetica en materialen die met levensmiddelen in contact komen, zal het milieu en de gezondheid van de consument ten goede komen. Of de geplande veranderingen voor de chemische sector echter houdbaar en effectief zullen zijn, zal in grote mate afhangen van de vraag hoe verenigbaar ze zijn met de al geldende regels en met de voor de uitvoering ervan voorziene tijd en middelen.

10. Er zou een duidelijk en samenhangend beleid moeten komen om zowel op lokaal en regionaal als mondiaal niveau te zorgen voor instrumenten en middelen ter bevordering van de circulaire economie, van de ontwikkeling van oplossingen tot de toepassing van duurzame processen voor productie, distributie, gebruik, recycling, terugwinning en verwijdering van chemische stoffen, waarbij het milieu en de gezondheid van de burgers in acht worden genomen. Daarvoor is meer duidelijkheid nodig ten aanzien van het raakvlak van de wetgeving inzake chemische stoffen, producten en afval (CPW-interface), zodat circulariteit in alle lidstaten tot stand kan worden gebracht.

De bijzondere rol van de lokale en regionale overheden

11. De lokale en regionale overheden zijn zeer geïnteresseerd en bereid om maatregelen te nemen voor een veiligere productie en een duurzamer gebruik van chemische stoffen. Die maatregelen zouden moeten worden geschraagd door een adequaat regelgevingskader, passende instrumenten, volledige toegang tot kennis en gegarandeerde financiële middelen. Bovendien is het mogelijk dat de lokale en regionale overheden feedback krijgen over moeilijkheden en problemen bij de uitvoering en toepassing van de nieuwe regelgeving.

12. Gelet op de nauwe banden tussen de lokale en regionale overheden en hun bevolking en hun directe kennis van de specifieke plaatselijke omstandigheden zouden zij voorlichtingscampagnes kunnen opzetten en uitvoeren over de beginselen en doelstellingen van de strategie voor chemische stoffen. Dankzij de rechtstreekse samenwerking tussen de decentrale overheden en de in hun regio actieve bedrijven kunnen problemen bij de praktische toepassing van de regelgeving in kaart worden gebracht. Belangrijk is dat zowel de decentrale overheden, die verantwoordelijk zijn voor de directe toepassing van de wetgeving, als de handhavingsautoriteiten over passende juridische instrumenten beschikken om de naleving van de regels te monitoren en te controleren.

13. De lokale en regionale overheden zouden dan ook een belangrijke rol bij de tenuitvoerlegging van de strategie voor chemische stoffen moeten spelen. Gelet op hun directe kennis van de specifieke plaatselijke omstandigheden dienen deze overheden te worden betrokken bij de uitvoering van een bewustmakingscampagne, bijv. gericht op kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en de bevolking/burgers, en specifieke sectoren zouden met zo'n campagne moeten worden aangemoedigd om voor schadelijke chemische stoffen alternatieve producten te gaan gebruiken en om bij de ontwikkeling van producten te streven naar de toepassing van veilige en duurzame chemische stoffen en materialen.

⁽¹⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Strategie voor duurzame chemische stoffen — Op weg naar een gifvrij milieu.

14. Het is belangrijk dat de lokale en regionale overheden bij het gunnen van overheidsopdrachten eisen stellen met betrekking tot de aanwezigheid van veilige chemische stoffen in producten en goederen, om op die manier bij te dragen aan de uitfasering van ongewenste producten en goederen.

15. Van bijzonder belang voor een veilige en duurzame productie en toepassing van materialen zijn het innovatievermogen en de investeringscapaciteit van kmo's, waarvan het potentieel zich goed laat ontsluiten via ondersteuning en dialoog op lokaal en regionaal niveau. Juist kmo's vervaardigen specifieke chemische stoffen voor innovatieve gespecialiseerde of nicheproducten en stemmen ze af op het gewenste gebruik. Daarom hebben kmo's vooral veel verschillende chemische stoffen in kleine hoeveelheden nodig en is het met name voor hen problematisch dat de vastgestelde procedures per stof zeer duur en tijdrovend zijn en dat ze daarbij aangewezen zijn op de informatie of medewerking van preregistranten, vergunninghouders, leveranciers en klanten. In dit verband kan interregionale ondersteuning zeer nuttig zijn.

16. Vereisten dienen voor lokale overheden en kmo's begrijpelijk en transparant te zijn en met redelijke administratieve lasten te kunnen worden nageleefd. Veel belangrijke informatie is echter nog steeds alleen maar in het Engels beschikbaar en deze taalbarrière kan een probleem vormen.

Uitvoering van de strategie

17. Om de strategie voor chemische stoffen succesvol ten uitvoer te leggen, moeten de te leveren inspanningen aan de hand van een bottom-upaanpak worden vastgesteld en eerlijk over alle EU-regio's worden verdeeld, overeenkomstig de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid, en moet in het licht van kosten-batenoverwegingen voor de nodige flexibiliteit worden gezorgd.

18. Er zou een plan voor de uitvoering van de strategie voor chemische stoffen moeten worden uitgewerkt. Dat biedt de aan verplichtingen gebonden partijen meer zekerheid, minimaliseert de aan de uitvoering verbonden risico's en maakt het mogelijk de vooruitgang voortdurend te monitoren en adequaat op dreigingen te reageren.

19. De voor sommige toepassingen benodigde functionaliteit en reactiviteit van bepaalde chemische stoffen zijn vaak onlosmakelijk verbonden met de gevaarlijke eigenschappen ervan. Daarom moeten ook processen en technologieën in aanmerking worden genomen en bevorderd die een veilig gebruik van gevaarlijke stoffen gedurende de gehele levenscyclus mogelijk maken, waaronder een correcte verwerking ervan als afvalstoffen aan het einde van hun gebruiksduur. Specifieke onaanvaardbare risico's moeten worden geïnventariseerd en uitgesloten.

20. De uitvoering van de strategie vraagt om flexibele en innovatieve oplossingen en nieuwe bedrijfsmodellen om innovatieve technologieën toe te passen en te promoten. Dit alles zal bijdragen aan het economisch herstel en de concurrentiekracht van kmo's en zal ertoe leiden dat de volksgezondheid en het milieu beter worden beschermd, en wel via:

- de totstandbrenging van een circulaire economie en duurzame agro-industriële systemen;
- de toepassing van duurzame biogebaseerde oplossingen;
- de uitvoering van gezondheids- en milieumaatregelen;
- de transitie naar een duurzame blauwe economie;
- het gebruik van digitale connectiviteit en digitale ecosystemen, als technologische aanvulling;
- een duurzame en rechtvaardige transitie en het scheppen van banen middels de financiering van projecten conform de strategie.

21. De lokale en regionale overheden zouden moeten worden geraadpleegd als nationale plannen worden opgesteld in het kader van de strategie en ter versterking van de veerkracht. De Europese Commissie zou de via het CvdR-netwerk van regionale hubs verzamelde ervaringen moeten benutten.

22. De Europese Commissie en de bij de regelgeving inzake chemische stoffen betrokken instanties (ECHA en autoriteiten van de lidstaten) en deskundigengroepen (bijv. het RAC) zouden met het oog op praktische en duurzame oplossingen procedures transparanter moeten maken en wetenschappelijke uitwisselingen met de betrokken bedrijven en regio's moeten bevorderen. Voorts zou de Commissie ervoor moeten zorgen dat de uit de strategie voor chemische stoffen voortvloeiende wijzigingen van Europese wetgeving altijd in overeenstemming zijn met haar agenda voor betere

regelgeving, wat impliceert dat er steeds effectbeoordelingen moeten worden uitgevoerd. Dat is met name noodzakelijk bij effectbeoordelingen en bij de inventarisatie en definitie van essentiële maatschappelijke toepassingen, hetgeen niet mag leiden tot de ongegronde uitsluiting van veilige gebruikswijzen van stoffen. Er zou moeten worden nagedacht over de vraag of elk besluit om een stof op de lijst van (voor toelating) in aanmerking komende stoffen op te nemen, moet worden voorafgegaan door een analyse van opties voor risicobeheer.

23. Het CvDR ziet een groot potentieel voor de landbouw, textielindustrie, elektronicabranche en de bouw om bij te dragen aan de uitvoering van de strategie voor chemische stoffen. Deze sectoren spelen een belangrijke rol in het hele proces en beïnvloeden de ontwikkeling van duurzame en veilige chemische stoffen omdat zij daar in hun activiteiten op grote schaal gebruik van maken.

24. De landbouw is een belangrijke afnemer van chemische stoffen, waaronder gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen, die rechtstreeks impact hebben op de menselijke gezondheid en het milieu. Een van de verbintenissen uit de Green Deal betreft de productie van biologische levensmiddelen, waardoor het gebruik van chemische stoffen in de landbouw zal afnemen. In dit verband dient te worden gezocht naar innovatieve oplossingen, wat de wetenschap de kans biedt om biogebaseerde chemische stoffen te ontwikkelen.

Ondersteuning via regelgeving

25. Uit onderzoek van het Europees Milieuagentschap is gebleken dat de suboptimale tenuitvoerlegging van de EU-milieuwetgeving meestal te wijten is aan tekortschietende coördinatie tussen lokale, regionale en nationale overheden. Dit houdt verband met een gebrek aan administratieve capaciteit, ontoereikende financiering, onvoldoende kennis, gegevens en nalevingsmechanismen, en een gebrek aan beleidsintegratie. Derhalve moeten lacunes in beleid en wetgeving worden gedicht, moet worden gezorgd voor samenhangend beleid en stabiele regelgeving, moeten voor ondernemers middelen worden uitgetrokken om zich aan de nieuwe vereisten aan te passen, en moet administratief personeel worden opgeleid.

26. De beoogde veranderingen zouden de lokale en regionale overheden adequate juridische middelen in handen moeten geven waarmee ze gebieden en hun inwoners kunnen beschermen tegen de risico's die zijn verbonden aan het gebruik van chemische stoffen en aan het beheer van gevaarlijke chemische stoffen tijdens de transformatie van de chemische sector.

27. De Reach- en CLP-verordeningen moeten, net als hun raakvlak met de wetgeving inzake gezondheid en veiligheid op het werk, worden herzien en verzwaaard en de desbetreffende procedures vereenvoudigd. Maar voordat de Europese Commissie nieuwe wetgeving invoert, zou zij te rade moeten gaan bij de nationale autoriteiten die met de uitvoering van de Reach-verordening en van de wetgeving inzake gezondheid en veiligheid op het werk zijn belast. Nieuwe voorschriften zouden bestaande regels moeten aanvullen en de toepassing en handhaving daarvan doeltreffender moeten maken met behulp van beproefde en goed functionerende processen.

28. De bepalingen uit de Reach-verordening voor een veilig gebruik van in de handel gebrachte teruggewonnen stoffen zouden moeten worden aangescherpt.

29. De overheidsmaatregelen dienen met één instrument te worden gecoördineerd. Dit zal garanderen dat bijgewerkte informatie beschikbaar is over allerlei soorten geplande en lopende wetgevingsinitiatieven van overheden op het gebied van chemische stoffen.

Versterking van controle en handhaving

30. Europa heeft een krachtig en gecoördineerd handhavingsbeleid nodig, met name voor de invoer van chemische stoffen, onder meer via de onlinehandel, waar de regels inzake de aanwezigheid van chemische stoffen in producten het vaakst niet worden nageleefd.

31. Veranderingen in wetgeving zouden voorwerp moeten zijn van monitoring en verslaglegging. Op basis daarvan kunnen regels worden gecontroleerd en gehandhaafd, kan zo nodig worden ingegrepen en kunnen corrigerende maatregelen worden genomen.

32. Het toezicht op en de naleving van de bestaande regelgeving moeten worden versterkt. Coherente en eenvoudige voorschriften voor de gehele EU-markt zullen een uniforme en gecoördineerde controle en handhaving ten goede komen.

33. De beoogde vergunningsprocedures zouden voor producenten uit derde landen op dezelfde wijze moeten gelden als voor EU-producenten. De strategie moet daarom gericht zijn op het scheppen van een gelijk speelveld voor alle betrokkenen. Zo zal een systeem kunnen worden gecreëerd waarin alle ondernemingen, zowel die welke op EU- als niet-EU-markten opereren, voor de wet gelijk zijn, wat het concurrentie- en innovatievermogen van Europese bedrijven zal waarborgen.

Innovatie en concurrentievermogen

34. De chemische industrie dient over te gaan tot een transformatie van haar eigen productieprocessen om tegen 2050 klimaatneutraal te worden. De energietransitie zal in deze sector vaak de ingrijpende modernisering of volledige vervanging van bestaande installaties inhouden, wat problemen kan opleveren als tegelijkertijd innovaties op het gebied van veilige en duurzame chemische stoffen moeten worden doorgevoerd. De met klimaatneutraliteit en innovaties gepaard gaande uitdagingen zullen er echter ook toe kunnen bijdragen om het concurrentievermogen van de ondernemingen uit de sector te behouden en te vergroten.

35. Als het gaat over het intellectuele eigendom van Europese ondernemingen, met name kmo's, dan vragen hun innovatie- en concurrentievermogen erom te worden beschermd. In het kader van de voorgenomen maatregelen moet erop worden gelet dat de bevoegde autoriteiten wat dit betreft uniforme beginselen en randvoorwaarden hanteren door bijvoorbeeld betrouwbare regels op te stellen en te garanderen dat in hun bezit zijnde vertrouwelijke bedrijfsinformatie wordt beschermd.

36. Ten aanzien van de doorvoering van veranderingen in verband met de uitvoering van de strategie voor chemische stoffen moet rekening worden gehouden met de tijd die nodig is voor de aanpassing of ombouw van installaties en voor de verwerking van gevaarlijke chemische stoffen die van de EU-markt moeten verdwijnen. De voorgenomen maatregelen kunnen ook gevolgen hebben voor andere gebruikers van chemische stoffen en hun bedrijfsmodellen. Daarom moet de Europese wetgever met het oog op de invoering van de regels luisteren naar wat de industrie in haar geheel te zeggen heeft over mogelijke alternatieven voor de grondstoffen en producten die moeten worden uitgefaseerd, en tevens een effectbeoordeling uitvoeren samen met de lokale en regionale overheden en het maatschappelijk middenveld.

37. De toelatingen van stoffen op grond van de wetgeving inzake chemische stoffen zouden beter moeten worden afgestemd op de investerings- en innovatiecycli, met name bij complexe producten, en op de duur van de procedures voor de vereiste product- en materiaalgoedkeuringen en vergunningen voor installaties.

38. Van belang zijn de maatregelen om de wetenschappelijke kennis te vergroten over de aanwezigheid van gevaarlijke chemische stoffen in het milieu (ook op het land en in de lucht), in drinkwater, fauna, flora en levensmiddelen, alsook over de bronnen ervan en de effecten op de menselijke gezondheid. Het CvdR is er daarom mee ingenomen dat met de strategie voor chemische stoffen wordt beoogd om het beginsel dat de vervuiler betaalt, te versterken.

De stoffenketen

39. De inspanningen van verscheidene sectoren en ondernemingen om potentieel gevaarlijke stoffen te vervangen, moeten worden ondersteund door onderzoek en ontwikkeling, investeringen in duurzame chemische stoffen en technologische innovaties te bevorderen.

40. Nieuwe normen en certificeringen voor duurzame chemische stoffen moeten worden ingevoerd en verspreid. De toepassing van milieucriteria door lokale en regionale overheden zou een positieve invloed hebben op de motivatie om duurzame producten te gebruiken en zou de bekendheid van die producten vergroten.

41. Het CvdR is er voorstander van om het concept duurzaamheid al in de ontwikkelingsfase van stoffen toe te passen. De van duurzame stoffen gemaakte producten moeten volledig kunnen worden gerecycled en dus een veilige grondstof voor nieuwe producten kunnen worden. Het productieproces is direct en onlosmakelijk verbonden met het proces van ontwikkeling en ontwerp. Als in de ontwerpfase al rekening moet worden gehouden met de levenscyclus van producten, zal duurzame productie een rol gaan spelen en de vervaardiging van duurzame producten worden bevorderd, waardoor negatieve sociale en milieugevolgen zullen verminderen of verdwijnen. Het doel is dat de chemische industrie koolstofarm, energie-efficiënt en concurrerend wordt, de productie en het gebruik van chemische stoffen veilig worden en de uitdagingen voor de chemische sector haalbaar zijn.

42. De uitvoering van de strategie voor chemische stoffen hangt in grote mate af van de verwezenlijking van de doelstellingen van de circulaire economie. Chemische recycling biedt de chemische sector de kans om zijn milieu-impact te verkleinen en innovatieve oplossingen te ontwikkelen voor het gebruik van gerecyclede materialen in producten en voor de productie van hoogwaardige recyclebare materialen. In dit licht zou een specifieke steunregeling moeten worden gecreëerd om het gebruik van gerecyclede materialen te stimuleren.

43. Het CvDR wijst op de kwesties die verband houden met de noodzakelijke verwerking van de afvalstoffen die ontstaan als bepaalde substanties en producten van de EU-markt moeten verdwijnen. Het gaat daarbij niet alleen om financiële kwesties, maar ook over milieukosten. De EU zou in dit kader zowel de lokale en regionale overheden als het bedrijfsleven steun moeten verlenen voor de aanpassing of modernisering van installaties en voor investeringen in duurzame innovaties met het oog op van de reiniging van afvalstromen, de bevordering van recycling en de vermindering van het storten van afvalstoffen, met name kunststoffen en textiel.

Beoordeling van chemische stoffen en toegang tot informatie daarover

44. Interregionale samenwerking is zeer belangrijk voor de totstandkoming van een samenhangend beleid ter bevordering van veilige chemische stoffen, van maatregelen voor een veilig gebruik daarvan en voor de stimulering van circulaire productie.

45. Van grote betekenis is productveiligheid, met name het vermijden van het gebruik van potentieel gevaarlijke stoffen in producten en het waarborgen van gemakkelijke toegang tot informatie over de chemische samenstelling van producten gedurende de gehele levenscyclus.

46. In dit verband is het recht op informatie voor consumenten cruciaal om weloverwogen keuzes te kunnen maken. Aan dat recht zou onder meer invulling kunnen worden gegeven door adequate informatievereisten in te voeren en ervoor te zorgen dat de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in een product kan worden getraceerd vanaf het moment van vervaardiging ervan, bijvoorbeeld met behulp van de SCIP-databank van het ECHA en de invoering van productpaspoorten.

47. Er dient een volledig verbonden en interdisciplinaire EU-databank voor de veiligheid van chemische stoffen te worden opgezet. Daarmee zou het Europees Agentschap voor chemische stoffen moeten worden belast. Dit zal ertoe leiden dat chemische stoffen op een uniforme en transparante wijze zullen worden benaderd en de risico's ervan ook op zo'n manier zullen worden beoordeeld. Aldus zullen bovendien nauwkeurige en ondubbelzinnige definities en criteria kunnen worden ingevoerd op basis van een goed begrip van het gebruik van chemische stoffen en mogelijke blootstellingen daaraan en gedegen en recente wetenschappelijke kennis.

48. Bij de beoordeling van de duurzaamheid van een product moet worden gekeken naar de volledige levenscyclus en het hoogst mogelijke niveau van circulariteit, wat wil zeggen dat onder meer rekening moet worden gehouden met hulpbronnefficiëntie, energie-, water- en landgebruik en broeikasgasuitstoot alsmede de aanwezigheid van andere verontreinigende stoffen. Daarnaast moet worden voortgebouwd op de methoden voor de beoordeling van de duurzaamheid van producten die momenteel al door Europese chemische bedrijven worden ontwikkeld. Dergelijke beoordelingen kunnen ook een essentiële bron van informatie vormen bij besluiten over de vervanging van stoffen.

Bio-economie

49. Belangrijk is samenwerking tussen de industrie en landbouw. De landbouw kan waardevolle informatie verschaffen voor de productie en het gebruik van biologische stoffen. Bijzondere aandacht verdient daarbij het potentieel van biomassa als grondstof voor de productie van chemische stoffen. Daarnaast is het van groot belang het gebruik van pesticiden, insecticiden en andere agrochemische middelen aanzienlijk te verminderen, in overeenstemming met de doelstellingen uit de "van boer tot bord"-strategie, met het oog op behoud van de biodiversiteit en geringere milieuschade.

50. Waterstof speelt een grote rol bij de verhoging van de energie-efficiëntie en de ontwikkeling van innovaties. Waterstoftechnologieën zijn een van de prioriteiten bij de uitvoering van de Europese Green Deal en zijn onmisbaar voor de transformatie van de chemische industrie. De toepassing ervan vraagt om coherente en eenvoudige regelgeving en financiële steun.

51. Waterstof heeft een groot potentieel en kan een centrale rol gaan spelen in de transformatie van de chemische industrie, die een van de meest energie-intensieve industriële sectoren is. Om dit potentieel te benutten is echter financiële steun nodig.

Verwerving van vaardigheden

52. Menselijk kapitaal is een belangrijk aspect in het kader van de uitvoering van de strategie voor chemische stoffen. Het is zaak de continuïteit van personeel te waarborgen met het oog op de digitale en groene transitie en de transformatie en aanpassing van de chemische sector. Verder is het essentieel voldoende tijd uit te trekken om werknemers naar behoren op te leiden in het beheer van chemische stoffen. Bij- en omscholing van werknemers zijn doorslaggevend voor het behoud van het concurrentievermogen.

53. Het CvdR is ermee ingenomen dat het mogelijk wordt via EU-fondsen financiële steun te verlenen voor de bij- en omscholing van werknemers die betrokken zijn bij de productie en het gebruik van chemische stoffen⁽²⁾. Dit kan nieuwe economische kansen bieden en tegelijkertijd de sociale rechtvaardigheid en veerkracht bevorderen, met name in zeer kwetsbare regio's, en zal ook bijdragen tot de groene transitie.

54. Een gedegen risicobeoordeling, de prioritering van maatregelen, de zoektocht naar veilige en duurzame stoffen en materialen en de discussies over voor- en nadelen vereisen zeer uitgebreide kennis, gespecialiseerde deskundigheid en veel tijd van bedrijven en overheden, die in dit opzicht dan ook permanent behoefte hebben aan informatie, advies en training.

Financiële ondersteuning

55. Het CvdR dringt aan op de totstandbrenging van een financieel kader dat een gelijk speelveld voor de transformatie van de industrie naar het gebruik van veilige en duurzame chemische stoffen en materialen creëert en aanzet tot gedragsveranderingen, maar ook het concurrentievermogen op de Europese en wereldmarkt veiligstelt. Doel is een duurzame transformatie in gang te zetten die de sociale en economische samenhang ten goede komt.

56. In het licht van de door de COVID-19-pandemie veroorzaakte crisis, die aanzienlijke gevolgen heeft voor de financiën en het functioneren van de lokale en regionale overheden, zou de EU rechtstreeks toegang moeten verschaffen tot de financiering van projecten ter bevordering van duurzame chemische stoffen. Voorts zou de EU extra steun moeten verlenen aan regio's in transitie.

57. Er moeten juridische en financiële instrumenten worden ingevoerd waarmee op lokaal en regionaal niveau innovatieve oplossingen bevorderd en ondersteund kunnen worden voor de ontwikkeling van een nieuwe generatie chemische stoffen, en waarmee wordt bijgedragen aan de groene transitie van de chemische industrie.

58. Het CvdR steunt een speciaal fonds voor de EU-brede (bio)monitoring van mens en milieu in het kader van het programma Horizon Europa.

Brussel, 7 mei 2021.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽²⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Strategie voor duurzame chemische stoffen — Op weg naar een gifvrij milieu.